

ส่วนที่ 3

ฐานะการเงินและผลการดำเนินงาน

13. ข้อมูลทางการเงินที่สำคัญ

	2561 / 2018	2560 / 2017	2559 / 2016
รายได้รวม (บาท)	3,391,547,434	3,016,536,667	3,372,393,817
รายได้จากการขายและบริการ (บาท)	3,339,485,078	2,961,902,962	3,220,647,528
กำไรขั้นต้น (บาท)	614,471,028	626,338,329	693,456,579
กำไร (ขาดทุน) สุทธิ (บาท)	(166,149,177)	153,994,881	221,766,295
สินทรัพย์รวม (บาท)	3,330,276,155	3,369,999,097	3,328,181,138
หนี้สินรวม (บาท)	1,598,429,536	1,382,703,063	1,344,480,252
ส่วนของผู้ถือหุ้นของบริษัท (บาท)	1,708,087,170	1,975,335,381	1,977,205,229
ส่วนของผู้ถือหุ้นส่วนน้อยของบริษัทย่อย (บาท)	23,759,450	11,960,653	6,495,657
ความสามารถในการทำกำไร :			
อัตรากำไรขั้นต้น (%)	18.40	21.15	21.53
อัตรากำไร (ขาดทุน) สุทธิ (%)	(4.90)	5.11	6.58
ผลตอบแทนจากการลงทุน :			
อัตราผลตอบแทนของสินทรัพย์ (%)	(4.96)	4.60	6.86
อัตราผลตอบแทนของส่วนของผู้ถือหุ้น (%)	(9.02)	7.79	11.45
สภาพคล่องและความมั่นคงของบริการ :			
อัตราส่วนทุนหมุนเวียน (เท่า)	1.90	1.96	1.99
อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (เท่า)	0.92	0.70	0.68
ข้อมูลต่อหุ้น :			
จำนวนหุ้นจดทะเบียน	441,453,555	441,453,555	441,453,555
จำนวนหุ้นชำระแล้ว	441,453,555	441,453,555	441,453,555
มูลค่าหุ้นตามบัญชี (บาท/หุ้น)	3.87	4.47	4.48
กำไร (ขาดทุน) สุทธิ (บาท/หุ้น)	(0.38)	0.35	0.50
เงินปันผล (บาท/หุ้น) *	0.20	0.25	0.35

* หมายเหตุ : ที่ประชุมคณะกรรมการบริษัท ครั้งที่ 1/2562 เมื่อวันที่ 27 กุมภาพันธ์ 2562 มีมติจ่ายเงินปันผลสำหรับผลประกอบการ ปี 2561 แก่ผู้ถือหุ้นของบริษัท
ในอัตราหุ้นละ 0.20 บาท โดยให้มาเสนอต่อที่ประชุมสามัญผู้ถือหุ้นครั้งที่ 1/2562 ในวันที่ 25 เมษายน 2562 เพื่ออนุมัติต่อไป

14. ฐานะการเงินและผลการดำเนินงาน

คำอธิบายและการวิเคราะห์ฐานะการเงินและผลการดำเนินงาน

ผลการดำเนินงาน

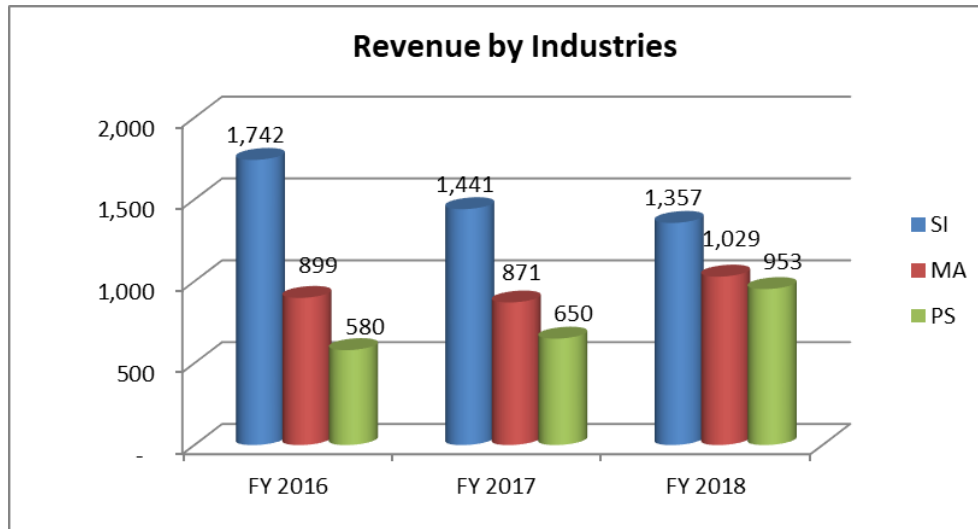
ปี 2561 เป็นปีที่มีการเปลี่ยนแปลงของธุรกิจและสภาวะแวดล้อมในการแข่งขัน ทั้งด้านการปรับตัวเพื่อการแข่งขันของลูกค้า การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของเทคโนโลยี และการพัฒนาองค์กรเพื่อให้สามารถตอบสนองต่อสภาวะการแข่งขันที่รวดเร็ว การเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วข้างต้น ส่งผลกระทบต่อบรรยากาศพื้นฐานทางธุรกิจและจากปัจจัยที่กล่าวมาข้างต้น ส่งผลต่อการดำเนินงานในปี 2561 ของบริษัทฯ ดังนี้

ผลการดำเนินงานสุทธิของบริษัทลดลงในอัตราร้อยละ 207.9 จากปีก่อน โดยมีรายได้รวมในปี 2559 , 2560 และ 2561 เท่ากับ 3,372, 3,016 และ 3,391 ล้านบาท คิดเป็นอัตรากำไรสุทธิที่เพิ่มขึ้น(ลดลง)ร้อยละ(0.3),(10.6) และ 12.4 ตามลำดับ และมีกำไรสุทธิ (ขาดทุนสุทธิ)ในปี 2559 , 2560 และ 2561 เท่ากับ 222 , 154 และ (166) ล้านบาท ตามลำดับ คิดเป็นอัตรากำไรสุทธิ (ขาดทุนสุทธิ) ร้อยละ 6.6 , 5.1 และ (4.90) ตามลำดับ ทั้งนี้สาเหตุที่รายได้และกำไรสุทธิของบริษัทและบริษัทย่อยที่ลดลง เนื่องจากปี 2561 บริษัทฯ มีค่าใช้จ่ายที่ไม่ได้เกิดขึ้นเป็นประจำ (Non - recurring item) ซึ่งไม่ได้เป็นค่าใช้จ่ายโดยตรงจากการดำเนินงานหลักของบริษัทฯ ได้แก่ ประมาณการด้อยค่าเงินลงทุนในบริษัทย่อย และ บริษัทร่วม 202 ล้านบาท , ขาดทุนจากการขายเงินลงทุนในบริษัทย่อย 61 ล้านบาท และเมื่อวันที่ 13 ธันวาคม 2561 สภานิติบัญญัติแห่งชาติได้มีมติผ่านร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงานฉบับใหม่ซึ่งกฎหมายดังกล่าวอยู่ในระหว่างรอประกาศในราชกิจจานุเบกษาพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงานฉบับใหม่นี้กำหนดอัตราค่าชดเชยเพิ่มเติมกรณีนายจ้างเลิกจ้าง สำหรับลูกจ้างซึ่งทำงานติดต่อกันครบ 20 ปีขึ้นไป ให้มีสิทธิได้รับค่าชดเชยไม่น้อยกว่าค่าจ้างอัตราสุดท้าย 400 วันสุดท้าย การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวถือเป็นการแก้ไขโครงการสำหรับโครงการผลประโยชน์พนักงานหลังจากออกจากงาน และ บริษัทฯได้บันทึกผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวโดยรับรู้ต้นทุนบริการในอดีตเป็นค่าใช้จ่ายทันทีในงบกำไรขาดทุนเป็นจำนวน 20 ล้านบาท ซึ่งค่าใช้จ่ายจากรายการที่ไม่ได้เป็นค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานหลักของธุรกิจนั้นไม่กระทบกระแสเงินสดของกิจการในปี 2561

ณ 31 ธันวาคม 2561 บริษัทมีสินทรัพย์รวม 3,330 ล้านบาท หักหนี้รวมเท่ากับ 1,598 ล้านบาท และส่วนของผู้ถือหุ้นเท่ากับ 1,732 ล้านบาท โดยสินทรัพย์รวมประกอบด้วยสินทรัพย์หมุนเวียนเท่ากับ 2,851 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 86 ของสินทรัพย์รวม และสินทรัพย์ไม่หมุนเวียนเท่ากับ 479 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 14 ของสินทรัพย์รวม , มีหนี้สินเป็นหนี้สินหมุนเวียนรวม 1,499 ล้านบาท และหนี้สินสำรองผลประโยชน์ระยะยาวของพนักงาน 99 ล้านบาท , ส่วนของผู้ถือหุ้นประกอบด้วย ส่วนของผู้ถือหุ้นของบริษัทใหญ่จำนวน 1,708 ล้านบาท และส่วนของผู้ถือหุ้นส่วนน้อยของบริษัทย่อยจำนวน 24 ล้านบาท

รายได้

รายได้จากการขายและการให้บริการ

บริษัทมีรายได้จากการขายผลิตภัณฑ์และบริการ 3 ประเภท คือ ธุรกิจพัฒนาและวางระบบ(SI) , ธุรกิจดำเนินงานบริการ (MS) และ ธุรกิจบริการให้คำปรึกษาและพัฒนางาน(PS) โดยมีรายได้จากการขายและการให้บริการรวมของบริษัท ในปี 2559 , 2560 และ 2561 เท่ากับ 3,221 , 2,962 และ 3,339 ล้านบาท ตามลำดับ มีอัตราการเติบโตเพิ่มขึ้น(ลดลง) ร้อยละ (3.4), (8.0) และ 12.7 ตามลำดับ ทั้งนี้รายได้ของบริษัทเพิ่มขึ้นในปี 2561 ส่วนใหญ่เกิดจากการเพิ่มขึ้นของ ธุรกิจดำเนินงานบริการ (MS) และการให้คำปรึกษาและพัฒนางาน (PS) ซึ่งเป็นผลมาจากการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีสารสนเทศที่เป็นตัวกระตุ้นให้พฤติกรรมผู้บริโภคเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ส่งผลให้บริษัทได้รับคำสั่งซื้อเพิ่มขึ้นด้วย โดยมีการเปลี่ยนแปลงของรายได้ในแต่ละประเภท ดังนี้

การวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงของรายได้แบ่งตามลักษณะผลิตภัณฑ์และบริการ

- รายได้มาจากธุรกิจพัฒนาและวางระบบของบริษัท (System Integration - SI) มีจำนวนเท่ากับ 1,742 , 1,441 และ 1,357 ล้านบาท ในปี 2559 , 2560 และ 2561 คิดเป็นอัตราการเติบโตเพิ่มขึ้น(ลดลง)ร้อยละ (11),(17.3) และ (5.8) โดยในปี 2561 บริษัทมีรายได้ได้มาจากธุรกิจพัฒนาและวางระบบของในสัดส่วนร้อยละ 40 จากรายได้รวม ซึ่งมีสัดส่วนที่ลดลงจากปีก่อนที่มีรายได้จากงานพัฒนาและวางระบบในสัดส่วนมากกว่าร้อยละ 48 ทั้งนี้รายได้ที่ลดลงเกิดจากการได้รับคำสั่งซื้อจากลูกค้าที่เป็นภาครัฐและรัฐวิสาหกิจที่ลดน้อยลง
- รายได้จากธุรกิจดำเนินงานบริการ (Maintenance Service - MS) เท่ากับ 899 , 871 และ 1,029 ล้านบาท ในปี 2559 , 2560 และ 2561 คิดเป็นอัตราการเติบโตเพิ่มขึ้น(ลดลง)ร้อยละ (0.01),(3.11) และ 18.14 ตามลำดับ รายได้ ธุรกิจดำเนินงานบริการคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 30 ของรายได้รวม เพิ่มขึ้นในปี 2561
- รายได้จากธุรกิจให้คำปรึกษาและพัฒนางานด้านสารสนเทศ (Professional Service - PS) เท่ากับ 580 , 650 และ 953 ล้านบาท ในปี 2559 , 2560 และ 2561 คิดเป็นอัตราการเติบโตเพิ่มขึ้น(ลดลง) ร้อยละ 23, 12.1 และ 46.6 ตามลำดับ บริษัทมีรายได้จากธุรกิจให้คำปรึกษาและพัฒนางานด้านสารสนเทศคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 28 ของรายได้รวม ซึ่งการเพิ่มขึ้นของรายได้งานธุรกิจให้คำปรึกษาและพัฒนางานด้านสารสนเทศ (Professional Service - PS)เกิดจากบริษัทได้มีการพัฒนาและปรับปรุงแนวทางการดำเนินธุรกิจให้สอดคล้องไปกับความต้องการของตลาด เทรนด์เทคโนโลยี และมุ่งเน้นงานบริการการใช้เทคโนโลยียกระดับธุรกิจให้กลุ่มลูกค้า MFEC

รายได้อื่น

บริษัท มีรายได้อื่นๆ โดยส่วนใหญ่เป็นรายได้จากการส่งเสริมทางการตลาดจากผู้ขายผลิตภัณฑ์เนื่องจากบริษัท ได้รับรายได้จากการส่งเสริมทางการตลาดจากผู้ขายผลิตภัณฑ์จากยอดการสั่งซื้อที่ได้ตามเป้าหมายที่กำหนด รวมทั้ง ดอกเบี้ยรับ กำไรจากการขายสินทรัพย์ กำไรจากอัตราแลกเปลี่ยน และรายได้เบ็ดเตล็ดอื่นๆ โดยมีรายได้อื่นๆรวมเท่ากับ 40,55 และ 52 ล้านบาท ในปี 2559 , 2560 และ 2561 ตามลำดับ โดยมีสัดส่วนเพิ่มขึ้น(ลดลง)อัตราร้อยละ (17) , 37.50 และ (5.45) บริษัทมีรายได้อื่นคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 1.5 ของรายได้รวม ทั้งนี้รายได้ส่วนใหญ่เกิดจากรายได้ส่งเสริมทางการตลาดฯ จากผู้ขายผลิตภัณฑ์แต่ละผลิตภัณฑ์

รายจ่าย

ต้นทุนขายและต้นทุนการให้บริการ

บริษัทมีต้นทุนขายและต้นทุนการให้บริการในปี 2559 , 2560 และ 2561 เท่ากับ 2,527 , 2,335 และ 2,725 ล้านบาทตามลำดับ มีอัตรการเพิ่มขึ้น(ลดลง) ร้อยละ (0.5) , (7.6) และ 16.7 ตามลำดับ หากพิจารณาสัดส่วนต้นทุนขายและต้นทุนการให้บริการในปี 2559 , 2560 และ 2561 คิดเป็นอัตราร้อยละ 78.47, 78.85 และ 81.6 ของรายได้จากการขายและการให้บริการตามลำดับ โดยบริษัทมีสัดส่วนต้นทุนที่เพิ่มขึ้นในปี 2561 เนื่องจากการแข่งขันในงาน SI ค่อนข้างรุนแรง สืบเนื่องจากภาวะเศรษฐกิจที่ยังชะลอตัวอยู่ทำให้การลงทุนในเทคโนโลยียังไม่ขยายตัวเพียงพอกับ Supply ในตลาด

ค่าใช้จ่ายในการขายและบริหาร

บริษัทมีค่าใช้จ่ายในการขายและบริหารในปี 2559 , 2560 และ 2561 เท่ากับ 567 , 484 และ 803 ล้านบาทตามลำดับ คิดเป็นอัตรการเพิ่มขึ้น(ลดลง)ร้อยละ (2.42) , (14.64) และ 66 ตามลำดับ อย่างไรก็ตามหากพิจารณาอัตราร้อยละค่าใช้จ่ายในการขายและบริหารต่อรายได้จากการขายและบริหารในปี 2559 , 2560 และ 2561 ของบริษัท ซึ่งเท่ากับ ร้อยละ 16.8 , 16.0 และ 23.70 ของรายได้รวมตามลำดับ สำหรับค่าใช้จ่ายในการขายและบริหารปี 2561 มีสัดส่วนเพิ่มขึ้นอย่างมีสาระสำคัญจากปีก่อน เกิดจากค่าใช้จ่ายที่ไม่ได้เกิดขึ้นเป็นประจำ (Non - recurring item) ซึ่งไม่ได้เป็นค่าใช้จ่ายโดยตรงจากการดำเนินงานหลักของบริษัท ฯ ได้แก่ ประมาณการด้อยค่าเงินลงทุนในบริษัทย่อย และ บริษัท รวม 202 ล้านบาท , ขาดทุนจากการขายเงินลงทุนในบริษัทย่อย 61 ล้านบาท และเมื่อวันที่ 13 ธันวาคม 2561 สภานิติบัญญัติแห่งชาติได้มีมติผ่านร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงานฉบับใหม่ ซึ่งกฎหมายดังกล่าวอยู่ในระหว่างรอประกาศในราชกิจจานุเบกษาพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงานฉบับใหม่นี้กำหนดอัตราค่าชดเชยเพิ่มเติมกรณีนายจ้างเลิกจ้าง สำหรับลูกจ้างซึ่งทำงานติดต่อกันครบ 20 ปีขึ้นไป ให้มีสิทธิได้รับค่าชดเชยไม่น้อยกว่าค่าจ้างอัตราสุดท้าย 400 วันสุดท้าย การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวถือเป็นการแก้ไขโครงการสำหรับโครงการผลประโยชน์พนักงานหลังออกจากงาน ทั้งนี้ บริษัทได้บันทึกผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวโดยรับรู้ต้นทุนบริการในอดีตเป็นค่าใช้จ่ายทันที ในงบกำไรขาดทุนเป็นจำนวน 20 ล้านบาท ซึ่งค่าใช้จ่ายจากรายการที่ไม่ได้เป็นค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานหลักของธุรกิจนั้น ไม่กระทบกระแสเงินสดของกิจการในปี 2561

ต้นทุนทางการเงิน

บริษัทมีต้นทุนทางการเงินในปี 2559 , 2560 และ 2561 เท่ากับ 3 , 2.8 และ 2.2 ล้านบาท ตามลำดับ คิดเป็นอัตรการเพิ่มขึ้น(ลดลง) ร้อยละ (46) , (6.7) และ (21.43) ตามลำดับ ทั้งนี้เนื่องจากการบริหารจัดการในการส่งมอบงานและติดตามรับชำระเงินจากลูกค้าได้เร็วขึ้นทำให้บริษัทมีสภาพคล่องทางการเงินดีขึ้นจึงใช้เงินใช้เงินหมุนเวียนจากภาระเงินกู้ลดลง

ภาษีเงินได้นิติบุคคล

บริษัทมีภาษีเงินได้นิติบุคคลในปี 2559 , 2560 และ 2561 เท่ากับ 55 ,35 และ 18 ล้านบาท ตามลำดับ คิดเป็นอัตราการเพิ่มขึ้น(ลดลง) ร้อยละ 6.16 , (36.36) และ (48.57) ตามลำดับ ภาษีเงินได้ในปี 2561 ลดลงตามผลการดำเนินงานที่ลดลง

กำไร (ขาดทุน) สุทธิ

บริษัทมีกำไร (ขาดทุน) สุทธิในปี 2559 , 2560 และ 2561 เท่ากับ 222 ,154 และ (166) ล้านบาท ตามลำดับ คิดเป็นอัตราส่วนกำไรสุทธิเท่ากับร้อยละ 6.6 ,5.1 และ (4.9) ตามลำดับ โดยในการดำเนินงานในภาพธุรกิจหลัก บริษัทสามารถทำรายได้เพิ่มขึ้นจากปีก่อน และยังสามารถทำผลกำไรจากธุรกิจหลักได้เป็นปกติของการดำเนินงาน โดยผลขาดทุนที่เกิดขึ้นในปี 2561 เกิดจากบริษัทฯ มีค่าใช้จ่ายที่ไม่ได้เกิดขึ้นเป็นประจำ (Non - recurring item) ซึ่งไม่ได้เป็นค่าใช้จ่ายโดยตรงจากการดำเนินงานหลักของบริษัทฯ ได้แก่ ประมาณการด้อยค่าเงินลงทุนในบริษัทย่อย และบริษัทร่วม 202 ล้านบาท , ขาดทุนจากการขายเงินลงทุนในบริษัทย่อย 61 ล้านบาท และเมื่อวันที่ 13 ธันวาคม 2561 สภานิติบัญญัติแห่งชาติได้มีมติผ่านร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงานฉบับใหม่ ซึ่งกฎหมายดังกล่าวอยู่ในระหว่างรอประกาศในราชกิจจานุเบกษาพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงานฉบับใหม่นี้กำหนดอัตราค่าชดเชยเพิ่มเติมกรณีนายจ้างเลิกจ้างสำหรับลูกจ้างซึ่งทำงานติดต่อกันครบ 20 ปีขึ้นไป ให้มีสิทธิได้รับค่าชดเชยไม่น้อยกว่าค่าจ้างอัตราสุดท้าย 400 วันสุดท้าย การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวถือเป็นการแก้ไขโครงการสำหรับโครงการผลประโยชน์พนักงานหลังออกจากงาน และบริษัทฯ ได้บันทึกผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวโดยรับรู้ต้นทุนบริการในอดีตเป็นค่าใช้จ่ายทันที ในงบกำไรขาดทุนเป็นจำนวน 20 ล้านบาท ซึ่งค่าใช้จ่ายจากรายการที่ไม่ได้เป็นค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานหลักของธุรกิจนั้น ไม่กระทบกระแสเงินสดของกิจการในปี 2561

ฐานะการเงิน

สินทรัพย์

บริษัท มีสินทรัพย์รวม ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559 , 2560 และ 2561 เท่ากับ 3,328 ,3370 และ 3,330 ล้านบาท ตามลำดับ โดยมีการเติบโตของสินทรัพย์เพิ่มขึ้น(ลดลง) ร้อยละ 5.98 ,1.26 และ 1.18 ตามลำดับ สำหรับในปี 2561 มีการเปลี่ยนของสินทรัพย์ที่สำคัญ คือ เงินลงทุนชั่วคราวลดลง (78) ล้านบาท เป็นเงินสดคงเหลือระยะสั้นที่บริษัทนำไปลงทุนในกองทุนรวมความเสี่ยงต่ำที่มีผลตอบแทนสูงกว่าอัตราดอกเบี้ยเงินฝาก ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น-สุทธิเพิ่มขึ้น 376 ล้านบาท และรายได้ที่ยังไม่ได้เรียกชำระลดลง 68 ล้านบาท อย่างไรก็ตามรายการดังกล่าวเป็นรายการเกิดขึ้นตามปกติ โดยลูกหนี้การค้าส่วนใหญ่เป็นลูกหนี้ที่ยังไม่ครบกำหนดชำระเงิน สำหรับรายได้ที่ยังไม่ได้เรียกชำระเป็นรายการที่รับรู้รายได้ตามความสำเร็จของงานที่ยังไม่ถึงกำหนดเรียกชำระเงินจากลูกค้า

เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดและเงินลงทุนชั่วคราว

บริษัทมีเงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดและเงินลงทุนชั่วคราว ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559 , 2560 และ 2561 เท่ากับ 950 ,336 และ 395 ล้านบาท ตามลำดับ คิดเป็นร้อยละ 29 ,10 และ 12 ของสินทรัพย์รวม สำหรับไว้ใช้เป็นเงินสดหมุนเวียนในการดำเนินงาน โดยบริษัทได้นำเงินสดคงเหลือจำนวนเงินไปลงทุนในเงินลงทุนชั่วคราวในกองทุนรวมความเสี่ยงต่ำที่มีผลตอบแทนสูงกว่าอัตราดอกเบี้ยเงินฝาก

ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น

บริษัทมียอดลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่นหลังหักค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559 , 2560 และ 2561 เท่ากับ 636,854 และ 1,230 ล้านบาท ตามลำดับ คิดเป็นร้อยละ 19.1, 25.3 และ 36.9 ของสินทรัพย์รวม ลูกหนี้ส่วนใหญ่อยู่ตราอยู่ 83 เป็นลูกหนี้ที่ยังไม่ถึงกำหนดชำระเงิน ลูกหนี้ที่เหลือน้อยอยู่ 17 เป็นลูกหนี้ที่อยู่ระหว่างการติดตามรับชำระเงิน โดยมีลูกหนี้ที่มีอายุหนี้เกินกว่า 1 ปีในอัตราอยู่ 8 และ ลูกหนี้ราชการที่ต้องรอการพิจารณาดีในชั้นศาล ในอัตราอยู่ 47 อย่างไรก็ตามบริษัทได้พิจารณาการตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญตามสถานะของลูกหนี้แต่ละราย ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่บริษัทกำหนดขึ้นเพื่อประเมินคุณภาพลูกหนี้ โดย ณ สิ้นปี 2559 , 2560 และ 2561 บริษัทมียอดค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญเท่ากับ 18,17 และ 17 ล้านบาทตามลำดับ คิดเป็นร้อยละ 2.8, 2 และ 1.3 ของยอดลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น ซึ่งมีตัวเลขไม่มากหากเทียบกับมูลค่าหนี้

รายได้ที่ยังไม่เรียกชำระ และต้นทุนงานระหว่างทำ

บริษัทมียอดรายได้ที่ยังไม่เรียกชำระและต้นทุนงานระหว่างทำ ณ 31 ธันวาคม 2559 , 2560 และ 2561 เท่ากับ 931,131 และ 1,168 ล้านบาท ตามลำดับ คิดเป็นร้อยละ 28, 39 และ 35 ของสินทรัพย์รวม โดยรายได้ที่ยังไม่ได้เรียกชำระเป็นรายการที่รับรู้รายได้ตามความสำเร็จของงานที่ยังไม่ถึงกำหนดเรียกชำระเงินจากลูกค้า สำหรับต้นทุนงานระหว่างทำเป็นส่วนของงานที่อยู่ระหว่างการติดตั้งงานให้ลูกค้าตามขั้นตอนของงานในแต่ละโครงการ

สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน

สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนที่สำคัญ ณ 31 ธันวาคม 2559 , 2560 และ 2561 ประกอบด้วย เงินลงทุนในบริษัทร่วม เท่ากับ 96,114 และ 75 ล้านบาท ตามลำดับ เงินลงทุนในบริษัทร่วมที่เพิ่มขึ้นเกิดจากการไปลงทุนกับบริษัทร่วม 2 แห่ง ค่าความนิยม เท่ากับ 501,501 และ 258 ล้านบาท ตามลำดับ

ที่ดินอาคารและอุปกรณ์ เท่ากับ 115,110 และ 75 ล้านบาท ตามลำดับ และ สินทรัพย์ไม่มีตัวตน เท่ากับ 27,34 และ 18 ล้านบาท ตามลำดับ ทั้งนี้สินทรัพย์ไม่มีตัวตนส่วนหนึ่งเกิดจากรายการที่โอนมาจากงานต้นทุนพัฒนาโปรแกรมรอดัดบัญชีซึ่งส่วนใหญ่เป็นงานพัฒนาโปรแกรมเพื่อเป็นทรัพย์สินทางปัญญาของบริษัทที่สามารถสร้างรายได้ให้บริษัทต่อไป และ ณ สิ้นปี 2561 บริษัทมีลูกหนี้ตามสัญญาเช่าการเงินที่ถึงกำหนดชำระเกินกว่า 1 ปี เท่ากับ 5.5 ล้านบาท ลดลงจากปี 2560 ที่มีจำนวนเท่ากับ 2.3 ล้านบาท ซึ่งเกิดจากการเพิ่มช่องทางการจำหน่ายสินค้าของบริษัท โดยกำหนดเงื่อนไขการรับชำระเงินจากลูกค้าเป็นเวลา 3-5 ปี

สภาพคล่อง

งบกระแสเงินสด

	ปี 2561 ล้านบาท	ปี 2560 ล้านบาท	ปี 2559 ล้านบาท
เงินสดสุทธิได้มาจาก (ใช้ไปใน) กิจกรรมดำเนินงาน	139	(384)	711
เงินสดสุทธิได้มาจาก (ใช้ไปใน) กิจกรรมลงทุน	95	492	(415)
เงินสดสุทธิได้มาจาก (ใช้ไปใน) กิจกรรมจัดหาเงิน	96	(162)	(156)
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดเพิ่มขึ้น (ลดลง) สุทธิ	138	(55)	141

สำหรับปี 2559 บริษัท มีกำไรก่อนการเปลี่ยนแปลงในสินทรัพย์และหนี้สินดำเนินงานเท่ากับ 284 ล้านบาท โดยหลังจากการเปลี่ยนแปลงในสินทรัพย์และหนี้สินดำเนินงาน บริษัทมีกระแสเงินสดได้มา(ใช้ไป)จากกิจกรรมดำเนินงาน 711 ล้านบาท เป็นผลมาจากการลดลง (เพิ่มขึ้น) ของลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น รายได้ที่ยังไม่เรียกชำระ ต้นทุนงานระหว่างทำ และ เจ้าหนี้การค้า เท่ากับ 363 , (95) , 18 และ 66 ล้านบาทตามลำดับ ; บริษัทมีกระแสเงินสดใช้ไปจากกิจกรรมลงทุนสุทธิ 415 ล้านบาท เป็นเงินสดจ่ายเพื่อซื้อเงินลงทุนชั่วคราว 448 ล้านบาท ซึ่งเป็นเงินหมุนเวียนในกิจการ นำไปลงทุนระยะสั้นเพื่อผลตอบแทนที่สูงกว่าเงินฝากธนาคาร , เงินสดจ่ายเพิ่มทุนในบริษัทรวม 12 ล้านบาท , เงินสดจ่ายสำหรับสิ่งปรับปรุงสินทรัพย์และซื้ออุปกรณ์ 54 ล้านบาท เพื่อใช้เป็นอุปกรณ์ในการดำเนินงานตามปกติ และ มีกระแสเงินสดใช้ไปในกิจกรรมจัดหาเงิน 156 ล้านบาท เนื่องจากเงินกู้ยืมระยะสั้นและเจ้าหนี้ทรัสต์รีซีทลดลง 4 ล้านบาท , หนี้สินตามสัญญาเช่าทางการเงินลดลง 4 ล้านบาท และจ่ายเงินปันผลสำหรับผลการดำเนินงานของบริษัทในปี 2558 เป็นจำนวน 147 ล้านบาท ซึ่งเป็นการจ่ายจากสภาพคล่องจากการดำเนินงานตามปกติ ไม่กระทบต่อสภาพคล่องของกิจการแต่อย่างใด และจ่ายดอกเบี้ย 1.7 ล้านบาท ทำให้บริษัทมีเงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดเพิ่มขึ้นสุทธิ 141 ล้านบาท

สำหรับปี 2560 บริษัท มีกำไรก่อนการเปลี่ยนแปลงในสินทรัพย์และหนี้สินดำเนินงานเท่ากับ 274 ล้านบาท โดยหลังจากการเปลี่ยนแปลงในสินทรัพย์และหนี้สินดำเนินงาน บริษัทมีกระแสเงินสดได้มา(ใช้ไป)จากกิจกรรมดำเนินงาน (384) ล้านบาท เป็นผลมาจากการลดลง (เพิ่มขึ้น) ของลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น รายได้ที่ยังไม่เรียกชำระ ต้นทุนงานระหว่างทำ และ เจ้าหนี้การค้า เท่ากับ (214) , (212) , (164) และ 43 ล้านบาทตามลำดับ ; บริษัทมีกระแสเงินสดได้มาจากกิจกรรมลงทุนสุทธิ 492 ล้านบาท เป็นเงินสดขายเงินลงทุนชั่วคราว 564 ล้านบาท , เป็นเงินสดจ่ายเพื่อซื้อเงินลงทุนในบริษัทรวม 23 ล้านบาท , เงินสดจ่ายสำหรับสิ่งปรับปรุงสินทรัพย์และซื้ออุปกรณ์ 62 ล้านบาท เพื่อใช้เป็นอุปกรณ์ในการดำเนินงานตามปกติ และ มีกระแสเงินสดใช้ไปในกิจกรรมจัดหาเงิน 162 ล้านบาท เนื่องจากเงินกู้ยืมระยะสั้นและเจ้าหนี้ทรัสต์รีซีทลดลง 5 ล้านบาท , หนี้สินตามสัญญาเช่าทางการเงินลดลง 4 ล้านบาท และจ่ายเงินปันผลสำหรับผลการดำเนินงานของบริษัทในปี 2559 เป็นจำนวน 155 ล้านบาท ซึ่งเป็นการจ่ายจากสภาพคล่องจากการดำเนินงานตามปกติ ไม่กระทบต่อสภาพคล่องของกิจการแต่อย่างใด และจ่ายดอกเบี้ย 1.7 ล้านบาท ทำให้บริษัทมีเงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดลดลงสุทธิ 55 ล้านบาท

สำหรับปี 2561 บริษัท มีกำไรก่อนการเปลี่ยนแปลงในสินทรัพย์และหนี้สินดำเนินงานเท่ากับ 215 ล้านบาท โดยหลังจากการเปลี่ยนแปลงในสินทรัพย์และหนี้สินดำเนินงาน บริษัทมีกระแสเงินสดได้มา (ใช้ไป) จากกิจกรรมดำเนินงาน 139 ล้านบาท เป็นผลมาจากการลดลง (เพิ่มขึ้น) ของลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น รายได้ที่ยังไม่เรียกชำระ ต้นทุนงานระหว่างทำ และ เจ้าหนี้การค้า เท่ากับ (398) , 65 , 72 และ (2) ล้านบาทตามลำดับ ; บริษัทมีกระแสเงินสดได้มาจากกิจกรรมลงทุนสุทธิ 95 ล้านบาท เป็นเงินสดขายเงินลงทุนชั่วคราว 80 ล้านบาท , เป็นเงินสดจ่ายเพื่อซื้อเงินลงทุนในบริษัทรวม 11 ล้านบาท , เงินสดจ่ายสำหรับสิ่งปรับปรุงสินทรัพย์และซื้ออุปกรณ์ 55 ล้านบาท เพื่อใช้เป็นอุปกรณ์ในการดำเนินงานตามปกติ และ มีกระแสเงินสดใช้ไปในกิจกรรมจัดหาเงิน 96 ล้านบาท เนื่องจากเงินกู้ยืมระยะสั้นและเจ้าหนี้ทรัสต์รีซีทเพิ่มขึ้น 8 ล้านบาท , หนี้สินตามสัญญาเช่าทางการเงินลดลง 6 ล้านบาท และจ่ายเงินปันผลสำหรับผลการดำเนินงานของบริษัทในปี 2560 เป็นจำนวน 114 ล้านบาท ซึ่งเป็นการจ่ายจากสภาพคล่องจากการดำเนินงานตามปกติ ไม่กระทบต่อสภาพคล่องของกิจการแต่อย่างใด และจ่ายดอกเบี้ย 6 ล้านบาท ทำให้บริษัทมีเงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดเพิ่มขึ้นสุทธิ 138 ล้านบาท

อัตราส่วนสภาพคล่อง

อัตราส่วนทางการเงิน
Financial Ratios

		งบการเงินรวม		
		2561 2018	2560 2017	2559 2016
อัตราส่วนสภาพคล่อง	LIQUIDITY RATIO			
อัตราส่วนทุนหมุนเวียน	Current ratio (Times)	1.90	1.96	1.99
อัตราส่วนทุนหมุนเวียนเร็ว	Quick ratio (Times)	1.10	0.93	1.24
อัตราส่วนหมุนเวียนสินค้าคงเหลือ	Inventory turnover (Times)	4.26	3.94	4.81
ระยะเวลาขายสินค้าเฉลี่ย	Average number of days sales (days)	84.58	91.48	74.81
อัตราส่วนหมุนเวียนลูกหนี้การค้า	Receivable turnover ratio (Times)	2.00	1.89	2.06
ระยะเวลาเก็บหนี้เฉลี่ย	Collection days (days)	179.73	190.00	174.73
อัตราส่วนหมุนเวียนเจ้าหนี้	Account payable turnover (Times)	3.38	3.58	3.87
ระยะเวลาชำระหนี้	Payment days (days)	106.49	100.53	92.91
Cash Cycle	Cash Cycle (days)	157.82	180.95	156.64

อัตราส่วนสภาพคล่องของบริษัทในปี 2561 โดยส่วนใหญ่มีอัตราที่คงที่ ได้แก่ ณ สิ้นปี 2559 , 2560 และ 2561 มีอัตราส่วนทุนหมุนเวียนเท่ากับ 1.99, 1.96 และ 1.90 เท่า และมีอัตราส่วนสภาพคล่องหมุนเร็วเท่ากับ 1.24, 0.93 และ 1.10 ตามลำดับ ถือเป็นอัตราสภาพคล่องที่ดีเพียงพอให้การดำเนินกิจการ แม้ว่าบริษัทมีอัตราการหมุนของสินค้าที่ช้าลง มีระยะเวลาขายสินค้าเฉลี่ยเพิ่มขึ้น มีระยะเวลาเก็บหนี้เฉลี่ยได้เร็วขึ้น ทั้งนี้บริษัทมีระยะเวลาจ่ายชำระเจ้าหนี้ที่เพิ่มขึ้น ทำให้บริษัทมีระยะเวลาการหมุนของเงินสดเป็น 156,180 และ 157 วัน ในปี 2560 , 2560 และ 2561 ตามลำดับ

แหล่งที่มาของเงินทุน**หนี้สิน**

ณ 31 ธันวาคม 2559 บริษัทมีหนี้สินรวมเท่ากับ 1,344 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 119 ล้านบาท จาก ณ สิ้นปี 2559 โดยมีหนี้สินส่วนใหญ่เป็นเงินเบิกเกินบัญชีและเงินกู้ยืมระยะสั้นจากสถาบันการเงิน 6 ล้านบาท เจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้อื่น 592 ล้านบาท ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย 171 ล้านบาท ทั้งนี้เป็นรายการหนี้สินที่ใช้หมุนเวียนในการดำเนินกิจการตามปกติและยังไม่ครบกำหนดชำระเงิน , ต้นทุนที่ยังไม่เรียกชำระ 166 ล้านบาท เป็นรายการบันทึกต้นทุนตามความสำเร็จของงานที่ทางผู้ขายสินค้าและบริการยังไม่เรียกชำระเงิน และ รายได้รับล่วงหน้า 306 ล้านบาท เป็นรายการที่บริษัทได้รับชำระเงินค่าบริการล่วงหน้าจากลูกค้าตามเงื่อนไขการรับเงินก่อนถึงงวดการให้บริการแก่ลูกค้า

ณ 31 ธันวาคม 2560 บริษัทมีหนี้สินรวมเท่ากับ 1,383 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 38 ล้านบาท จาก ณ สิ้นปี 2559 โดยมีหนี้สินส่วนใหญ่เป็นเจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้อื่น 632 ล้านบาท ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย 133 ล้านบาท ทั้งนี้เป็นรายการหนี้สินที่ใช้หมุนเวียนในการดำเนินกิจการตามปกติและยังไม่ครบกำหนดชำระเงิน , ต้นทุนที่ยังไม่เรียกชำระ 162 ล้านบาท เป็นรายการบันทึกต้นทุนตามความสำเร็จของงานที่ทางผู้ขายสินค้าและบริการยังไม่เรียกชำระเงินและ รายได้รับล่วงหน้า 309 ล้านบาท เป็นรายการที่บริษัทได้รับชำระเงินค่าบริการล่วงหน้าจากลูกค้าตามเงื่อนไขการรับเงินก่อนถึงงวดการให้บริการแก่ลูกค้า

ณ 31 ธันวาคม 2561 บริษัทมีหนี้สินรวมเท่ากับ 1,598 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 216 ล้านบาท จาก ณ สิ้นปี 2560 โดยมีหนี้สินส่วนใหญ่เป็นเจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้อื่น 635 ล้านบาท ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย 156 ล้านบาท ทั้งนี้เป็นรายการหนี้สินที่ใช้หมุนเวียนในการดำเนินกิจการตามปกติและยังไม่ครบกำหนดชำระเงิน , ต้นทุนที่ยังไม่เรียกชำระ 199 ล้านบาท เป็นรายการบันทึกต้นทุนตามความสำเร็จของงานที่ทางผู้ขายสินค้าและบริการยังไม่เรียกชำระเงินและ รายได้รับล่วงหน้า

429 ล้านบาท เป็นรายการที่บริษัทได้รับชำระเงินค่าบริการล่วงหน้าจากลูกค้าตามเงื่อนไขการรับเงินก่อนถึงงวดการให้บริการแก่ลูกค้า

ส่วนของผู้ถือหุ้น

ส่วนของผู้ถือหุ้นของบริษัท ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559 , 2560 และ 2561 เท่ากับ 1,984,1987 และ 1,732 ล้านบาท ตามลำดับ เป็นอัตราการเพิ่มขึ้น(ลดลง)ร้อยละ 4, 0.2 และ (12.9) โดยส่วนของผู้ถือหุ้นเพิ่มขึ้นหรือลดลงเกิดจากกำไรสะสมเพิ่มขึ้นหรือลดลง

ความเหมาะสมของโครงสร้างเงินทุน

บริษัท มีอัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนผู้ถือหุ้น ณ 31 ธันวาคม 2559 , 2560 และ ณ 2561 เท่ากับ 0.68 , 0.70 และ 0.92 เท่า ตามลำดับ สำหรับอัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้นปี 2561 เพิ่มขึ้นจากปี 2560 เล็กน้อยโดยถือว่าเป็นอัตราส่วนที่ดี เนื่องจากการเพิ่มประสิทธิภาพในการรับชำระเงินจากลูกค้าเพื่อจ่ายชำระหนี้สินได้ดีขึ้น อย่างไรก็ตามหนี้สินทั้งหมดของบริษัทเป็นหนี้สินที่เกิดจากการดำเนินงานตามปกติทางการค้า และส่วนใหญ่เป็นหนี้สินที่มีระยะเวลาชำระคืนต่ำกว่าหนึ่งปี

ค่าตอบแทนของผู้สอบบัญชี

บริษัทจ่ายค่าตอบแทนการสอบบัญชี ให้แก่สำนักงานสอบบัญชีที่ผู้สอบบัญชีสังกัด ในรอบปี 2561 เป็นจำนวนเงินรวม 3.6 ล้านบาท

ค่าตอบแทนอื่น ๆ (Non – audit fee)

- ไม่มี -

นโยบายการจ่ายปันผลของบริษัท

นโยบายการจ่ายปันผลหลังจากมีการเปลี่ยนแปลงการบันทึกบัญชีเงินลงทุนจากวิธีส่วนได้เสียเป็นวิธีราคาทุน บริษัทกำหนดจ่ายเงินปันผลของบริษัทและบริษัทย่อยในอัตราไม่ต่ำกว่าร้อยละ 50 ของกำไรสุทธิหลังหักภาษีและสำรองตามกฎหมายตามกฎหมายรวมในส่วนของบริษัท และตามกฎหมายเฉพาะของแต่ละบริษัทย่อย

ในระหว่างปี 2556 , 2557 , 2558 , 2559 , 2560 และ 2561 บริษัท ได้มีการจ่ายเงินปันผล เท่ากับ 145 , 199 , 221 , 146,155 และ 110 ล้านบาท โดยจ่ายในอัตรา 0.33 , 0.45 , 0.50 , 0.33 , 0.35 และ 0.25 บาท ต่อหุ้นตามลำดับ

สำหรับผลประกอบการปี 2561 ที่ประชุมคณะกรรมการบริษัทครั้งที่ 1/2562 มีมตินำเสนอต่อที่ประชุมใหญ่สามัญประจำปีกำหนดจ่ายเงินปันผลในอัตรา 0.20 บาทต่อหุ้น

ปัจจัยที่อาจมีผลกระทบต่อฐานะการเงินหรือผลการดำเนินงานในอนาคต

- ไม่มี -